

ОБРАЗ ДОРОГИ В УКРАЇНСЬКІЙ ВЕСІЛЬНІЙ ОБРЯДОВОСТІ

Кобилко Н.А., асп.

Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка

Міфологема дороги є одним з універсальних образів-символів міфологічної свідомості українського народу. Найчастіше образ дороги використовується у весільній обрядовості. Розпочиналося весілля сватанням. У народі існував звичай старостів частувати й благословляти в дорогу. Іноді свататися приходили вдосвіта, щоб ніхто не встиг перейти дорогу з порожніми відрами, адже тоді чекай на невдачу. Вперше образ дороги фігурує у зверненні старостів до молодої, які називають себе чужинцями. Тобто простежується мотив далекої дороги й чужої сторони: *«Ой піду, мамо, ой піду, мамо, між чужії люди, Ой там мені добре буде... Та ой братика, та ой братика дома немає, А сестриця доріжки не знає»*.

Для весільної обрядовості обов'язковими були такі предмети, як рушник та коровай. Рушник символізував життєвий шлях молодого подружжя, його долю. Ритуальне використання рушника спостерігалось на всіх етапах весілля: його простеляли під ноги молодим у церкві, перев'язували руки нареченої та нареченого, як символічну доріжку клали від порогу до весільного столу. Обряд випікання короваю займав важливе місце в процесі підготовки весілля. Коровай також символізував спільну життєву дорогу молодого подружжя.

Важливим є той факт, що майже в усіх весільних піснях присутній образ дороги. Він супроводжував усі дієства, починаючи від прикрашання весільного гільця до весільного поїзду молодих. У піснях простежується мотив далекої, довгої, небезпечної дороги, яка простелялася перед нареченими: *«Закидана доріженька хмизом»; «Да поїдеш у доріженьку; В доріженьку да далекую»; «В доріженьку да ще й часную»*. Важливою семантикою наділена дорога після обряду вінчання молодих у церкві й вибору шляху до домівки нареченого. Ураховуючи міфологічні уявлення українців про дорогу як локус, де збирається вся «нечиста сила», молодята брали із собою різні обереги, але найкращим було благословення батьків.

Отже, міфологема дороги є центральним образом в українському весіллі. Її символіка простежується на всіх етапах обрядового дієства. У весільних піснях дорога символізувала життєвий шлях, омріяну щасливу долю.